

บทความวิจัย

**คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี**

ปภพพล เต็มธีรกิจ*

อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชานิติรัฐกิจและการบริหาร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อีเมล : Pope2555@yahoo.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนใน อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จำแนกตาม เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือของ แบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ซึ่งผลการทดสอบแบบสอบถามเท่ากับ 0.945 การวิจัยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิงร้อยละ 57.0 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 41.5 มีระดับ การศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ำร้อยละ 37.3 มีอายุระหว่าง 25-40 ปี ร้อยละ 41.5 มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน 10,001- 15,000 บาท ร้อยละ 42.3 องค์ประกอบโดยรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของคุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.71 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ตามด้วยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.64 (SD. 0.66) ส่วนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.64 (SD. 0.63) และคุณภาพชีวิตด้านจิตใจนั้นมี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.58 (SD. 0.68) ผลการทดสอบ t-test ของตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม นั้นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ .881 และมีค่าทดสอบ $t = -.152$ สำหรับการทดสอบความ แปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้เทคนิคการทดสอบแบบ One - Way ANOVA ตัวแปรต้น สถานภาพ ระดับวุฒิทางการศึกษา อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนตัวแปรตามนั้น คือ คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ไม่พบ ความแตกต่างของแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต

Received: December 13, 2023, Revised: December 27, 2023, Accepted: December 28, 2023

* Corresponding author

QUALITY OF LIFE OF LOCAL RESIDENTS: A CASE OF HUAIKRAJAO SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KANCHANABURI PROVINCE

*Papopepon Termtirakit **

Faculty member of Doctoral Philosophy Curriculum

Business Law and Management, Faculty of Law, Sripatum University

Email : Pope2555@yahoo.com

Abstract

The research topic of quality of life of local residents intended to study the perceptions of residents regarding their quality of life living in Amphoe HuaiKrajao, Kanchanaburi and compare their opinions on different personal characteristics namely gender, marital status, education level, age groups, and monthly incomes. A sample of 400 respondents living in HuaiKrajao subdistrict were purposely selected to answer the questionnaire, of which the reliability test yielded the Cronbach's Alpha coefficient of 0.945. The quantitative study used the frequency, the percentage, the arithmetic mean, the standard deviation for analysis, t-test and One-way ANOVA statistics for hypothesis testing.

The survey results revealed that the majority of respondents were female (57%) of which 41.5% married. Thirty seven percent finished high school education, and the 25-40 years age group accounted for 41.5%. The average monthly income of 10,001-15,000 bht. was dominant (42.3%). The overall perception of level of quality of life was high 3.71, of which the physical environment was the highest level 3.71 (SD. 0.76), followed by social environment 3.64 (SD. 0.66). The mentality environment aspect received the lowest perception 3.58. On testing the hypothesis of opinions from different gender, the results showed statistical insignificant $t = -.152$ at .05 level. The One - Way ANOVA statistical test of having independent variables, namely marital status, education level, age groups, and monthly incomes regress on dependent variable, the quality of life, the statistical tests were insignificant at the level of 0.05.

Keywords: *Quality of life*

* Corresponding author

บทนำ (Introduction)

องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตคือการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตนภายใต้บริบทวัฒนธรรมและค่านิยม ซึ่งสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง และความสนใจของบุคคลซึ่งครอบคลุมประเด็นด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตความสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อม คุณภาพชีวิตมีกวดในระดับปัจเจกบุคคล แนวคิดที่นิยมใช้คือความพึงพอใจในชีวิตหรือการรับรู้สถานะของตนตามความเป็นจริงที่เป็นอยู่ (WHO QOL, 2012)

สำหรับความสำคัญของคุณภาพชีวิตระดับตนเองและครอบครัวนั้นคือการมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพพลานามัยที่ดีไม่เจ็บป่วยทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายส่วนตนและสามารถประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีมีครอบครัวที่อบอุ่นไร้ซึ่งปัญหาความสำคัญของคุณภาพชีวิตทั้งระดับสังคมและประเทศชาติเมื่อประชากรในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมทำให้คุณภาพชีวิตในสังคมและประเทศชาติดีขึ้นไปด้วยแต่ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร เช่น สภาพแวดล้อม การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ของประชากร (พัชรีย์ หล้าแหล่ง, 2556)

ทางด้านองค์การอนามัยโลกในฐานะที่เป็นองค์กรหลักที่ดูแลด้านสุขภาพอนามัยมองเห็นว่าร่างกาย ทางด้านจิตใจและทางด้านสังคมที่ดีและการไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเป็นสภาวะของความสมบูรณ์ที่ดีถึงแม้ว่าข้อกำหนดนี้จะไม่เกิดขึ้นจริงอย่างไรก็ตามในระยะแรกผลสัมฤทธิ์ของแนวคิดที่ว่านี้เกิดกับกลุ่มประชาชนในวัยทำงานในโลกตะวันตกซึ่งหันมาดูแลสุขภาพมากขึ้น ซึ่งทำให้เชื่อมโยงไปสู่ความสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเราซึ่งในช่วงนั้นสุขภาพ ถูกให้ความหมายว่าเป็นสภาวะของความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายและจิตใจและความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม มิใช่หมายถึงแต่เพียงปราศจากโรคและความอ่อนแอเท่านั้น แต่การดำเนินการพัฒนาด้านการสาธารณสุขกับการพัฒนาด้านการคิดค้นความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ (ภัทราภา สุขสง่า และพรพรรณทิพา ศักดิ์ทอง, 2557)

การที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาจากนโยบายของภาครัฐที่มีการกระจายอำนาจการปกครองตามลำดับชั้น จากการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารส่วนภูมิภาคและการบริหารส่วนท้องถิ่น มีการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดปัญหาดังกล่าวอย่างสอดคล้องกันอีกด้วย (พายัพ ชินวัตร และโชติธรัส ขวัญชัย, 2559) การที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นในเรื่องเศรษฐกิจให้มีรายได้เพียงพอเพื่อนำมาใช้จ่ายให้เกิดความสะดวกสบายทางด้านวัตถุและการกินดี อยู่ดีเป็นสิ่งสำคัญหรือบางคนมองว่าคุณภาพชีวิตเป็นเรื่องของการมีสุขภาพอนามัยที่ดีรวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูลกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การที่เราจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่องตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงานซึ่งสิ่งที่จะสะท้อนคุณภาพชีวิตของประชาชนจะวัดจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงถึงลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของเครื่องชี้วัดว่าอย่างน้อยคนไทยควรมีระดับความเป็นอยู่ไม่ต่ำกว่าระดับไหน ในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ และทำให้ประชาชนสามารถทราบได้ด้วยตนเองว่าในขณะนี้คุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว รวมไปถึงหมู่บ้านอยู่ในระดับใด มีปัญหาที่จะต้องแก้ไขในเรื่องใดบ้างเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคมที่ตนเองอยู่อาศัย (Phrae Province Office, 2018)

ทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นมีการกล่าวถึงกันมากในช่วงหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม แต่ที่จะทำการวัดคุณภาพชีวิตและการยกระดับคุณภาพชีวิตเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานคือช่วงปี พ.ศ.2493-2502 โดยเบื้องต้นผู้บริหารองค์กรนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ มาใช้จึงใจพนักงาน ต่อมาได้นำความต้องการพื้นฐานอื่นๆ มาใช้เสริมเพิ่มเติมนำไปสู่

การแยกคุณภาพชีวิตออกเป็นด้านกายภาพและด้านจิตใจ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญในมิติทางวัฒนธรรมไปพร้อมกันด้วย (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ, 2556)

ทางด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้นและการบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความครอบคลุมทั่วถึงทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้นปัญหาความยากจนลดลงและคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้นจึงทำให้มีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันปรับตัวขึ้นเนื่องจากการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการสู่การเชื่อมโยงความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังดำเนินการได้น้อยทำให้ฐานการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้านโดยเฉพาะด้านที่สำคัญได้แก่คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข (Office of the National Economic and Social Development Council, 2017)

สำหรับด้านการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นจะดำเนินการจากความหลากหลายทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ต้องดำเนินงานร่วมมือกัน โดยมีเป้าหมายการทำงานที่มุ่งเน้นไปตามพันธกิจหลักของหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทยจะเน้นที่การช่วยเหลือประชาชนในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขในทุกๆ ด้าน กระทรวงศึกษาธิการเน้นการพัฒนาการศึกษาให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มุ่งเน้นการพัฒนาเกี่ยวกับการเกษตร การจัดหาแหล่งน้ำ การผลิตสินค้าทางการเกษตร กระทรวงสาธารณสุขมุ่งเน้นที่การดูแลและรักษาสุขภาพของประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าทุกหน่วยงานจึงได้ให้ความสำคัญกับการที่จะพัฒนาประชาชนในทุกจังหวัดของประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีบริบทของแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกันทั้งในด้านพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรมและด้านสังคม ดังนั้นลักษณะของประชาชนก็แตกต่างกันไปด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจึงควรดำเนินการให้สอดคล้องการบริบทดังกล่าวเพื่อให้การพัฒนาประชาชนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด สำหรับองค์ประกอบของด้านคุณภาพชีวิตตามที่องค์การอนามัยโลก (WHO, 1998) ได้อธิบายไว้ถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ซึ่งประกอบไปด้วย สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต ระดับความเป็นตัวของตัวเอง ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางด้านสังคม ความเชื่อส่วนบุคคล และสัมพันธ์ภาพกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่มีทั้งมิติเชิงบวกและลบ ตามบริบทของวัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม องค์การอนามัยโลกได้จำแนกขอบเขตไว้หลากหลายมิติ เพื่อใช้อธิบายแง่มุมต่างๆ ที่เป็นหัวใจของคุณภาพชีวิตและสามารถใช้ได้ในทุกวัฒนธรรม ได้แก่ มิติทางกาย เช่น พลังงานและความเหนื่อยล้า มิติทางจิตใจ เช่น ความรู้สึกในทางบวก มิติระดับความเป็นตัวของตัวเอง ความคล่องตัว มิติความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางสังคม การสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม มิติทางสิ่งแวดล้อม เช่น การเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ และมิติด้านความเชื่อส่วนบุคคลและทางด้านจิตวิญญาณ

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีอำนาจหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับข้อกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งมีงบประมาณในการบริหารจัดการจำนวนมากจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง (วรานิชรุ ล่ำโย, 2557)

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อประชาชนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริม

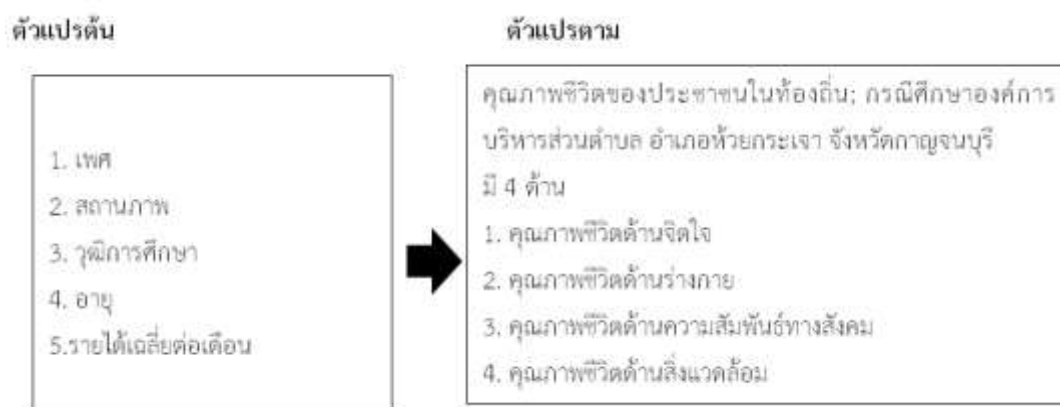
พาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรม จารัต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยนา, 2563)

สำหรับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กฎหมายต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ด้านการพัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นควรคำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งถือได้ว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็นเพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการจากการทำงานขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดการอำนวยความสะดวกและเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นการบริหารราชการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป (ปัทมพงศ์ วงศ์มาศรี, 2557)

สำหรับคำว่า คุณภาพชีวิต (Quality of Life) ในความหมายทั่ว ๆ ไป จึงหมายถึงการมีสุขภาพร่างกายที่ดี การมีชีวิตที่ดีคือการมีชีวิตที่มีความสุขซึ่งชีวิตที่มีความสุขคือการไม่เจ็บป่วย รวมทั้งมีความสุขทางด้านจิตใจไม่คิดกังวลกับเรื่องใดๆ จนมากเกินไป เข้ากับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้ดี และมีสัมพันธภาพที่มีต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่

สิ่งสำคัญในเรื่องการที่จะส่งเสริมสุขภาพกาย และสุขภาพใจเป็นการสร้างสุขภาพโดยทั่ว ๆ ไป สภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อม ซึ่งการดำเนินการทางสังคมและทางด้านวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของสุขภาพจะนำไปสู่การพิจารณาการวางแผนออกแบบโครงสร้างสภาพแวดล้อมใหม่และการแลกเปลี่ยนเหตุผลของแต่ละคน ซึ่งผลที่ตามมาทีคาดหวังในการส่งเสริมสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจกับผลสะท้อนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายใต้ประเด็นหลักนี้จึงสัมพันธ์กับคำว่าสุขภาพที่แท้จริงเป็นเรื่องของคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องสำคัญมากของบุคคลและสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นความสำคัญระดับตนเองและครอบครัว คือการมีร่างกายแข็งแรงสุขภาพจิตใจที่สมบูรณ์ สุขภาพอนามัยดีไม่เจ็บป่วยทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจจะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายส่วนตนและสามารถประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ครอบครัวอบอุ่นไม่มีปัญหาทางสังคม ดังนั้นจึงได้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ; กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อที่ผู้วิจัยต้องการจะทราบว่าคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี นั้นมีคุณภาพชีวิตเป็นอยู่อย่างไรบ้าง และการปฏิบัติกิจกรรมตามภาระหน้าที่การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของคนภายในท้องถิ่นหรือไม่ สิ่งใดบ้างที่เป็นปัจจัยและมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของคนภายในท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนที่อยู่ภายในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการบริหารงานตรงตามความต้องการของประชาชนรวมทั้งการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี รวมทั้งด้านคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ด้านคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งด้านไหนเป็นปัญหาด้านที่ควรปรับปรุงเสริมสร้างให้ดีขึ้นเพื่อจะได้เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในท้องถิ่นให้ดีขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective of the Research)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จำแนกตาม เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามที่ปราศจากการควบคุม เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียวโดยจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) เชิงปริมาณ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ; กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ 2) คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย 3) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 400 ชุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ให้ไว้ จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมทางสังคมศาสตร์และแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้เกณฑ์ตามสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์มีลำดับขั้นตอน

การทดสอบความเที่ยงตรงผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบความตรงเชิงวัตถุประสงค์โดยขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้และคุณสมบัติสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดวิจัยเพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสอบถามตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8-1.0 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ได้ดัชนีมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.945 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการวิจัยจริงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 2) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ; กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

- 3) โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ; กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี กับข้อมูลทั่วไปด้านเพศใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านสถานภาพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและองค์ประกอบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น (n=400)

ตัวแปร (Variable)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปฏิบัติ (Practice Degree)
1) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	3.58	.68	มาก
2) คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	3.64	.63	มาก
3) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.64	.66	มาก
4) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	3.71	.76	มาก
คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ; กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล	3.64	.51	มาก

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเชิงสำรวจ (Survey Research) จำนวน 400 คน สรุปผลดังนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิงร้อยละ (57.0 %) มีสถานภาพสมรสร้อยละ (41.5 %) มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าร้อยละ (37.3 %) มีอายุระหว่าง 25-40 ปี ร้อยละ (41.5 %) มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ (42.3 %) โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ทางด้านองค์ประกอบที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือองค์ประกอบด้านคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.71 (SD. 0.76) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนมีความพอใจกับการทำงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนอาศัยอยู่ในชุมชน ท้องถิ่นนั้นมีมลพิษต่างๆ ที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ เช่น ทางน้ำ ทางอากาศ และดิน เป็นต้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมนั้นมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้มากมายและเกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะมีการคมนาคมในชุมชนท้องถิ่นที่มีความสะดวกสบาย สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงก็เปลี่ยนแปลงไม่มาก ซึ่งก็ยังก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นท้องถิ่นนั้น และมีผลดีต่อสุขภาพสุขภาพทางกายทางจิตใจอยู่บ้าง และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่น ทางด้านการคมนาคมในการสัญจรไปมาในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นนั้นที่มีความสะดวกมากขึ้น เมื่อประชาชนเจ็บป่วยก็สามารถเดินทางไปใช้บริการทางด้านสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น

องค์ความรู้ใหม่ (New body of Knowledge)

1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสุขภาพจิตกับประชาชนในท้องถิ่น เป็นการสร้างสุขภาพทางจิตให้ดีขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตของประชาชนให้เข้มแข็ง และเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความมั่นคงทางอารมณ์ ให้เป็นคนที่มีภาคภูมิใจในตนเองถึงการรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเองการรับรู้ถึงความคิดของตนเอง ไม่เหน็ดเหนื่อยหรือท้อแท้ง่ายกับชีวิตที่เป็นอยู่ รวบรวมทั้งมีความอารมณ์ที่แจ่มใสและมีความกระตือรือร้นในชีวิตเพื่อที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้นมีการรับรู้ความรู้สึกในทางบวกที่ติดกับบุคคลรอบข้าง

2) ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการดูแลสุขภาพทางจิตโดยรวมทั้งสุขภาพทางกายทางด้านโภชนาการทางด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลสังคม เพื่อให้บุคคลสามารถปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทางกายทางใจที่จะได้ก่อให้เกิดสุขภาวะที่ดีขึ้นและเมื่อบุคคลนั้นมีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่ดีจนเป็นแบบแผนในการดำรงชีวิตก็จะให้บุคคลนั้นมีสุขภาพทางด้านร่างกายที่แข็งแรงตลอดไป ซึ่งการที่มีสุขภาพกายทางและกายทางจิตใจที่ดีก็จะทำให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพที่ดีขึ้นมีผลผลิตในการทำงานมากขึ้น ก็จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทางด้านสุขภาพทั้งทางกายและสุขภาพทางใจได้

3) องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอาชีพสำหรับช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อเกิดเป็นกลุ่มอาชีพสำหรับการช่วยเหลือตนเอง เป็นการสร้างเครือข่ายกลุ่มการตลาดภายในชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีคุณภาพชีวิตทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เมื่อประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาด้านสุขภาพทางกายและปัญหาสุขภาพทางใจก็จะลดลง เพราะประชาชนในท้องถิ่นก็จะลดความวิตกกังวล เรื่องค่าครองชีพ เรื่องปากท้องและเรื่องกังวลต่างๆ ลงได้ รวมทั้งจะได้มีสมาธิในการทำงานมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). เรื่อง การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นพงษ์ วงศ์ณาศรี. (2557). เรื่อง ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง : บริบท ในสังคมไทย. รายงานการวิจัย. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช.
- ภัทราภา สุขสง่า และ พรธมพิทา ศักดิ์ทอง. (2557). เรื่อง การทดสอบเบื้องต้นแบบประเมินผลลัพธ์ด้านการใช้จ่ายที่ได้จากการรายงานของผู้ป่วยสำหรับคุณภาพชีวิตด้านยาโดยใช้วิธีเชิงผสมผสาน. วารสารไทยเภสัชศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ, 203-212.
- พัชรี หล้าแหล่ง. (2556). เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดชุมพร.
- วรณิษฐ์ ลำไย. (2557). เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา.มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต เฉลิมพล แจ่มจันทร์ กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และ จรัมพร ไหล่ยอง. (2556). เรื่อง คุณภาพชีวิต การทำงานและความสุข. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). เรื่อง เอกสารประกอบการระดมความคิดเห็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยนา. (2563). เรื่อง การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยนาประจำปี พ.ศ.2563. สุพรรณบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยนา (2563).

Office of the National Economic and Social Development Council. (2017). *Summary the Twelfth National Economic and Social Development Plan*. Retrieved January 5 , 2019 from https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6421&filename=index.

Phrae Province Office. (2018). *Phrae Provincial Development Plan 2018 - 2021*. Phrae: Strategy and Information for Provincial Development.

WHO QOL user manual [Internet]. (2012). *World Health Organization. Division of mental health and prevention of substance abuse. Program on mental health: WHO QOL user manual* [Internet]. 2012 [cited 2022 Feb 12]. Available from: [https:// www.who.int/tools/whoqol](https://www.who.int/tools/whoqol).

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition, New York: Harper and. Row Publication.